

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Соломін Є. О.

Методичні рекомендації до вивчення курсу
«Документальна телережисура»
для студентів спеціальності 061 «Журналістика»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Ужгород – 2021

Соломін Є. О. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Документальна телережисура» для студентів спеціальності 061 «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Ужгород: ФОП Соломіна А. І., 2021. 24 с.

Затверджено
на засіданні науково-
методичної комісії
філологічного факультету
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»

Протокол № 2
від 16 грудня 2020 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
Модульний дескриптор	7
Шкала оцінювання: національна та ECTS.....	14
Зміст дисципліни	15
Навчально-методичний матеріал з дисципліни	19
Словник сучасного журналіста	22

ВСТУП

Метою навчальної дисципліни **«Документальна телережисура»** є оволодіння студентами знань в галузі моделювання і реалізації телевізійних проєктів в галузі документалістики, заснованих на розкритті сутності законів режисури; формування знань та практичних навичок з основ документальної телережисури; особливостей професії режисера в кіно і на телебаченні та режисера документальних проєктів.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов;

ЗК01. Здатність до критичного мислення, поглибленого наукового аналізу реалій масової комунікації, формулювання умовиводів із прогностичною метою;

ЗК02. На основі системних знань з українського журналістикознавства вільного володіння фаховим терміноапаратом, вільна орієнтація в новітніх теоріях, концепціях, гіпотезах, здатність до їх філософської інтерпретації;

ЗК05. Здатність самостійно виявляти, опрацьовувати, застосовувати інформацію різного типу з різноманітних джерел; ефективно використовувати інформаційнокомунікаційні технології;

ЗК07. Здатність працювати в команді;

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою;

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності;

СК02. Здатність формувати інформаційний контент;

СК10. Здатність осмислювати, аналізувати інформаційнокомунікаційні, суспільні процеси, виробляти та коригувати стратегію, план дій з огляду на зміну ситуації;

СК14. Здатність критично оцінювати свій та чужий інформаційний продукт, інформаційну діяльність загалом;

СК15. Здатність координувати виконання власних редакційних завдань із завданнями колег;

СК16. Здатність спілкуватися, співпрацювати зі спеціалістами інших сфер, представниками різних професійних груп, експертами з різноманітних галузей

знань тощо з метою виконання журналістських завдань;

СК17. Здатність виокремлювати під час виконання виробничих завдань факти, події, процеси та ін., про які бракує знань і які не вдається відтворити, що передбачає необхідність у самоосвіті та професійному вдосконаленні

МОДУЛЬНИЙ ДЕСКРИПТОР

DESTIN

Your faculty or university:

Chair of Journalism, Uzhhorod National University

Study Programme: Journalism

Module Code	CS3.7	Level	7	Module Title	Directed by documentary
Credits ECTS	6,5	Year	3	Weeks	17
Main campus location				UzhNU Educational and Laboratory Building	

Commence	September 2020	Briefing	September 2020
-----------------	----------------	-----------------	----------------

Module Lead/s	Yevhen Solomin	Lecturers	Yevhen Solomin
Pre-requisite or co-requisite		Fundamentals of Journalism Theory and Practice of Journalism	

Class Contact Time	96 hours: V term - 44 hours VI term – 52 hours
Independent study time	99 hours: V term - 46 hours VI term – 53 hours

Description of the module:

The «Directed by documentary» module is designed for 2 semesters of study and is designed to form an understanding of the basics of documentary television directing. It is aimed at mastering students' knowledge in modeling and implementing television projects in the field of documentary, based on the disclosure of the laws of directing. The course introduces the theoretical and practical aspects of screen directing, the profession of filmmaker and television, documentary filmmaker, but mainly focuses on the practice of documentary video production.

Project Aims

What You Will LEARN?	What You DO? Teaching and learning activities?
<p>Students acquire video creation technologies and specific aspects of documentary filmmaking technology; structural features and nature of the screen action of television programs of the specified genre; composition laws and specific features of documentary project dramaturgy; screen language elements and features of their use.</p>	<p>Development of the recommended literature (textbooks, manuals, proper scientific works, directories), its critical comprehension and supplementation of information with the results of one's own scientific search. Search for topics, their development within the students' editorial board of thematic programs, organization of filming, writing of materials, their reading, editing and broadcasting. Mastering the process of producing documentary projects.</p>

Learning Outcomes Intended Learning Outcomes upon successful completion of Module	Indicative Deliverables
	<p>Practical use of the acquired knowledge in technologies of creation of documentary programs; to</p>

<p>Mastering the basic concepts and specific terms of documentary television production, structure, basic facts and processes of screen documentary functioning; understanding the specifics of the functioning of creative teams on television; main stages in the organization of the creative and production process for the production of audiovisual product.</p>	<p>embody an author's design in a visual way; master the laws of dramatic composition, screen language, work with special effects and sound; to put into practice the basic methods of installation; use your own style in creating a visual and audio image; competently draw up the director's script and editing plan.</p>
--	---

Assessment and feedback

Formative Assessments. Please refer to detailed project schedule for key dates and deliverables.

(Формувальні оцінки. Будь ласка, вкажіть докладний графік).

To deepen their knowledge of various aspects of television production, students are:

F1. Students create a film crew for video production.

F2. Seek out and develop topics for video product shooting.

F3. Video clips are shot on the camera.

F4. Mount material.

F5. Aired.

Summative Assessments. Please refer to detailed project schedule for key dates and deliverables.

Final evaluation of the module is formed from:

C1. Tests to test students' knowledge of the basic concepts of the module: 20%.

C2. Production of collective media product, presentation of its audience: 80%.

Learning resources

Key texts:

Dmytrovskyi Z. Ye. Televiziina zhurnalistyka: Navch. posib. Vyd. 3-tie, dopovn. Lviv: PAIS, 2009. 224 s.

Novitni tekhnolohii teleradiomovlennia: svitovi dosvid
Materialy naukovoho kolokviumu Kyiv, 16 lystopada 2011 r. Uporiadnyk V. Hoian. – Elektronnyi resurs : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=rozdily&rozdi=6>

Shyrman R.N. Alkhymyia rezhysury. Master-klass. K. : ZAO «Teleradyokurer», 2008. 448 s.

Yakovets A. V. Televiziina zhurnalistyka: Teoriia i praktyka: pidruchnyk. K. : Vyd. dim “Kyievo-Mohylianska akademiia”, 2007. 240 s.

Key web-based and electronic resources:

lib.uzhnu.edu.ua – Naukova biblioteka Uzhhorodskoho universytetu

library.ukma.kiev.ua – Naukova biblioteka Natsionalnoho

universytetu «Kyievo-Mohylianska akademiia»

lsl.lviv.ua – Lvivska natsionalna naukova biblioteka imeni V. Stefanyka

nbuv.gov.ua – Natsionalna biblioteka Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho

Description of the module:

The «Directed by documentary» module is designed for 2 semesters of study and is designed to form an understanding of the basics of documentary television directing. It is aimed at mastering students' knowledge in modeling and implementing television projects in the field of documentary, based on the disclosure of the laws of directing. The course introduces the theoretical and practical aspects of screen directing, the profession of filmmaker and television, documentary filmmaker, but mainly focuses on the practice of documentary video production.

The purpose of the module is to develop a system of knowledge and practical skills for the production of documentary video production.

The main types of activity during the classes are the processing of the recommended literature (textbooks, manuals, proper scientific works, directories), its critical comprehension and supplementation of information with the results of their own scientific search. Search for topics, their development within the students' edition of the thematic programs, the organization of filming, writing

materials, reading them, editing and airing. Mastering the process of producing documentary projects.

Control and evaluation of students' learning activities. To deepen the knowledge of various aspects of content production, students perform tests (20%) and produce a collective media product, present it to audiences (80%).

DESTIN

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Визначення	Оцінка в балах	За національною шкалою
A	відмінно – відмінне виконання з незначною кількістю помилок	90-100	5 (відмінно)
B	дуже добре – вище середнього рівня, але з деякими поширеними помилками	82-89	4 (добре)
C	добре – в цілому правильне виконання, але з помітними помилками.	74-81	
D	задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	73-64	3 (задовільно)
E	достатньо – виконання задовольняє мінімальним критеріям	63-60	
FX	незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як досягти мінімального критерію (з можливістю повторного складання)	35-59	2 (незадовільно)
F	незадовільно – необхідна серйозна подальша робота з обов'язковим повторним курсом	1-34	

Навчально-методичний матеріал з дисципліни

Основна література

1. Горевалов С.І., Десятник Г.О. Вступ до спеціальності кіно-, телемистецтво : навчальний посібник. К. : КНУ, 2014. 132 с.
2. Гридчина В.В. Журналістський фах : Фотожурналістика : Методичні рекомендації. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/Method/photojourn.pdf>
3. Десятник Г. О. Основи екранної документалістики : навч. посіб. Київ, 2016. 287 с.
4. Десятник Г. О. Основи екранної документалістики: навч. посібник. К.: Нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики, 2016. 287 с.
5. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика : навч. посіб. Львів : ПАІС, 2009. 224 с.
6. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. 3-тє вид. Львів: ПАІС, 2008. 276 с.
7. Соломін Є. О. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Документальна телережисура» для студентів спеціальності 061 «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Ужгород: ФОП Соломіна А. І., 2021. 24 с.
8. Ширман Р. Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас. Київ, ЗАТ – Телерадіокур'єр, 2004. 448 с.

Допоміжна література

1. Брюховецька Л.І. Кіномистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Логос, 2011. 391 с.
2. Десятник Г. О. Основи екранної документалістики : навч. посіб. К., 2016. 287 с.
3. Десятник Г. О. Науково-популярне кіно та пізнавальне телебачення : навч. посіб. К. : Вид-во КиМУ, 2016. 152 с.
4. Десятник Г. О., Лимар Л.Д. Основи акторської майстерності в екранній творчості: тексти лекцій. Київ, Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. 108 с.
5. Драчова О. П. Засоби поліфонічної текстуальної організації документального фільму О. Фетисової "Вероніка і саксофон. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drgn_2012_4_27.
6. Кадум Л. Особливості режисури екстремального документального фільму URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkkarogo_2014_15_13.
7. Кадум Л. Прологомени до екстремального документального фільму. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkkarogo_2015_16_17.
8. Пантикіна Н. І. Трансформація додавання при аудіовізуальному перекладі художніх фільмів. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vluf_2014_3_7.
9. Шумицька Г. В. Науково-популярний кінотекст: етапи й логіка творення (на матеріалі документального фільму про професора Йосипа Дзєндзелівського. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sit_2012_13_23.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Акім Галімов: «Стандарти документалістики залежать від совісті і власних меж». URL: <http://medialab.online/news/akim-galimov-standarty-dokumentalisty-ky-zalezhat-vid-sovist-i-vlasny-h-mezh/>.
2. Громов В. Документальное кино Кшиштофа Кесьлёвского. URL: <https://culture.pl/ru/article/opisanie-mira-dokumentalnoe-kino-kshishtofakeslyovskogo>
3. Дзига Вертов - Человек с киноаппаратом (1929). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ibhXQsZBT8k>
4. Каталог української документалістики. URL: <https://docudays.ua/catalog-ukr-doc/>
5. Сергій Лозниця про фільм «Майдан». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=BkgGgVcOZVE>
6. John Grierson: Life, Contributions, Influence. URL: <http://www.documentary.org/column/book-review-nonfiction-films-educationist>.
7. Six Types Of Documentary. URL: <http://girishshambu.blogspot.com/2006/12/six-types-of-documentary.html>.
8. The Documentary Film. URL: https://web.archive.org/web/20110724002229/http://parelorentzcenter.net/fdr_film.php.

СЛОВНИК СУЧАСНОГО ЖУРНАЛІСТА ¹

Аплікуха (application)

Мобільний застосунок. Були часи, коли кожне ЗМІ прагнуло створити застосунок, однак зараз бум на них минув, адже стало ясно, що користувачі частіше заходять на сайти з соцмереж або

¹ <https://telekritika.ua/slovar-sovremennogo-zhurnalista/>

безпосередньо через мобільний браузер. Проте в Україні є приклади ЗМІ, у яких добре розвинений застосунок. Наприклад, спортивний сайт Tribuna.

Інфотейнмент

Спосіб подання матеріалу, який одночасно спрямований на розвагу і на інформування аудиторії. Наприклад, коли важливу тему пояснюють у вигляді смішних гіфок або відеороликів. Найбільш він популярний на ТБ, де найчастіше апелюють до емоцій глядачів.

Коворкінг

Колективний офіс, вільний простір. Якщо ви хочете бути модним і сучасним, не смійте говорити, що ваша редакція працює «в офісі», тільки – у коворкінгу.

Медійка (медійна реклама)

Класичний вид онлайн-реклами. Крім тексту, вона вміщує додаткову звукову та візуальну інформацію. Її можна порівняти зі звичацною рекламою в друкованих ЗМІ, але наявність у банера гіперлінку, анімації та інтерактивності розширюють вплив реклами на аудиторію.

Монетизація

Отримання прибутку з проєкту. Монетизувати своє ЗМІ мріють усі редактори, тому вигадують різні способи заробітку – від пейвола до нативної реклами

Пейвол

Передплатна модель роботи ЗМІ, коли читачі регулярно платять медіа певну суму. Ще один спосіб монетизації, на який сподіваються українські ЗМІ. Однак успішних прикладів його роботи в Україні ще немає.

Рерайтинг

Обробка вихідних текстових матеріалів для їх подальшого використання. Тобто це те, чим займається абсолютна більшість редакторів стрічки новин – беруть новину з першоджерела, трохи переписують її (або не переписують) і публікують у себе. У самому рерайтинг немає нічого поганого, якщо стоїть гіперлінк на першоджерело.

Саммарі (summary)

Короткий огляд основної теми чи ідеї. Наприклад, Президент виголосив у Верховній Раді двогодинну промову. У людей просто немає часу слухати її всю, тому журналісти беруть звідти все найголовніше і публікують. Можна робити саммарі чого завгодно: починаючи від книжок і фільмів і закінчуючи Twitter-акаунтами. Так, нещодавно українська порноактриса розповіла в Twitter багато цікавого з порнобізнесу. Щоб не читати все, можна зробити саммарі ключових фактів.

Стрім

Пряма відеотрансляція (іноді буває і текстова). В Україні жанр стріму став популярний під час Революції гідності. Тоді завдяки йому свою першу численну аудиторію отримало Hromadske TV. Його журналісти стрімили постійно, завдяки чому аудиторія видання знала, що відбувається в гарячих точках на центральних вулицях столиці просто зараз.